

KOVARA KURDÎ A MIZAHÎ / HUMORISTISK KURDISK TIDNING

Matlode

KOVARA WE JI DU MEHAN CAREKÊ DERTÊ

VARANNAN MÂNAD UTKOMMER

hejmar : 8 87

Govend

Li Kultur Rodetê (ciyê ku alîkarî ji kovaran re dikin) bi navên kurdayetiye gewendekî me ketiye govendê û serî dikşîne.

Bi xêra referensa vî gewendî kovara we ÎSOT alîkarî ji Kultur Rodetê nestend. Lê dîsa jî felek li ruyên me û we tevde keniyaye ku ev gewendê me di Mala Apo de (wek asîstaneke) naxebite. Ji ber ku ev gewende bi çavnebariya xwe, wê rojê duse kesên bê pere ji birçîna bikuştana.

Heta îro bi dalevêrên cûrecûre li Tirkîyê nehiştin ku em kovarên xwe bi Kurdî derxin. Iro jî bi referensa gewendê me ev xebata me tê xwestin ku bê fetisandin. Bi rastî em naxwazin gewendê me û Tirkên şowenîst têxin beroşekê û bi hev re bikelînin. Lê çî feyde em dikinnakin tu ferqên mezin jî tê de nabînin.

Îro gewendê me dixwaze xwe ji me veşêre... Hewce nîne, em zûde hevdu dinasin.

Li Kurdistanê ev gewende wexta digê xanê li dorê keran digeriya : ker bi kerîtiya xwe jê re tehamul nedikir û zîtîk davêtinê... Nuha li virê (Swêd) gewendê me dixwaze di nav zerikan de bi şexsiyeteke nuh, xwe bide naskirin. Lê çî feyde tu xwe bi heft ava jî bişoyî, tu nikarî xwe biguherînin. Tu di nav me Kurdan de çibî, tuê wusa bimînî....

Yanî wek pêşiyên me jî gotine "Tu

KOVARA KURDÎ A MIZAHÎ
HUMORISTISK KURDISK TIDNING
JOURNAL HUMORISTIQUE KURDE

ANSVARIG UTGIVARE
OCH REDAKTÖR:

MAMOSTE

XWEDÎ BERPIRSIYAR
Û REDAKTOR:

MAMOSTE

NAVNÎŞAN / ADRESS:
c/o Gezgin
Axbyplan 5
163 73 SPÅNGA/SWEDEN

BUHAYÊ WÊ / PRIS:
10 Skr. 10 Ff, 3 DM.

ABONA SALEKÎ : 70 Skr.
PRENUMERATION: 70 Skr.

TFN: 08/760 81 23
POSTGIRO: 496 03 75-6
ISSN: 0283-099X

nebuî mela û te lûfik di quna miriyana neda''.

Yekî ku pozê wî ji Îsotê neşewite ka wê êdî ji çî bişewite?

Gewende em dizanin pozê te neşewite: lê herkes ne wêk te ye. Ji ber vê yekê heta ji me bê, emê jiyana Îsotê bidomînin.

Vîdo û Rasto

Vîdo : Kuro tu çi dikî? Te dest bi limêjê (nimêj) jî kiriye? Ma te destên xwe li ber kê wusa vekirine?

Rasto : Bîsmîllah, bîsmîllah!...

Vîdo : Kuro kuro, ka tu tûj buyî ka tu xwedî hêz buyî, ka tu M.L nîst buyî?

Rasto : Elhemdulîllah, elhemdulîllah!...

Vîdo : Ez nuha hîn baştir fahm dikim ku ji bo çi gotine "Bijî ji bo ku tu bibînî"

Rasto : Subhanallah, subhanallah.

Vîdo : Ka tizbiya te, ka kum û Qur'ana te?

Rasto : Ku meriv di nav kurdên me de serî hunda neke, gelo wê kî hunda bike!.. Ez û

maliya xwe bi hev ketin, zarok deha nikarin bînoda min. Min dev ji karên malê berda û ji yên derve jî min avêtin. Ê ne ez û ne jî heval û hogirên min dikarin herin ba hev û...

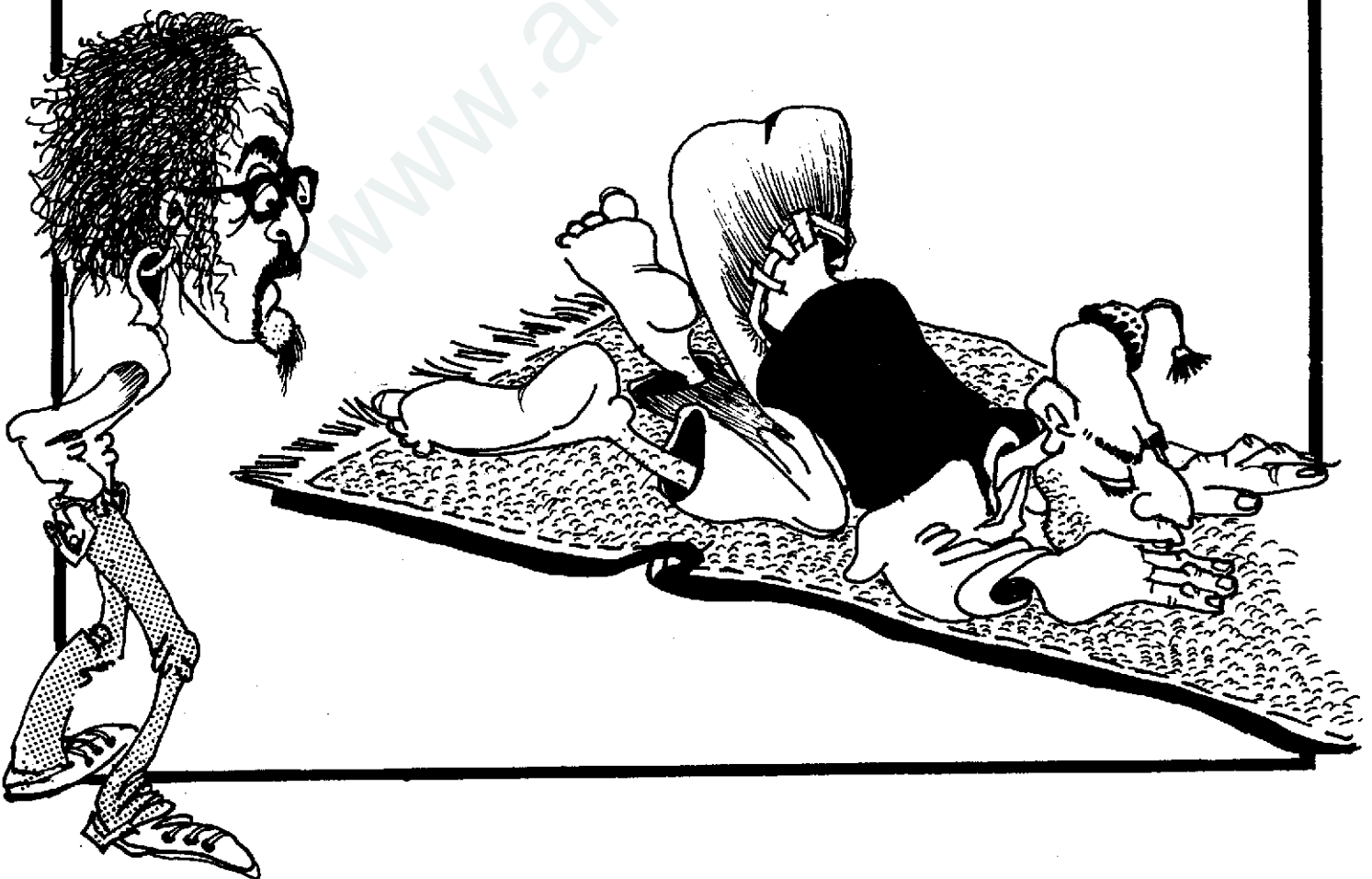
Vîdo : Bese, bese... Ma te xêr e, çi qewimiye?

Rasto : Ji ber xwendina pirtûk , kovar û rojnaman ez nikarim tişteki din bikim!..

Vîdo : Ma ji bo vê yekê ye, ku te xwe wusa pîs kiriye?

Rasto : Ma qey ev hindike? Lê tu çawa dikî?

Vîdo : Ez! Ez li vîdeoya xwe dinêrim û kê bibînim rexnê xwe lê dikim...

Hevalê hêja'

Redaktorê kovara Îsot'ê.

Ez Kurdekî welatparêz û welatperwer, penaberekî (multecî) xizan im. Li vî welatê emperyalîst ev serê çend meha ne li karekî digirim, lê heyhat û çi feyde ku min hê tu karek bi dest nexistiye. Hêviya min pêşî Xwedê paşê jî tu yî.

Eger te bikarîbûna ji min re karekî peyde bikirana çiqas baş dibû. Ez ji îro pê ve li benda bersîva te me.

Digel silavên biraderî'

Abdilmitalib Xêrnas

Bersîv:

Kakacan! Ez ji te re çi bibêjim!

Hevalên giranbiha!

Ez xwe hînî xwendin û nivîsandina Kurdî dikim. Min temamê hijmarên Îsot'ê xwendine. Ji bo xwendin û nivîsandina xwe hê jî bi pêş ve hinekî bibim'li meteryalê Kurdî digirim. Min bihîst ku li Almanya'yê û Swêdê Akedemiyên Kurdî hene. Bes ez navnîşana wan nizanim ku ji wan alîkarî bixwazim.

Hûn karibin navnîşana van akedemiyên Kurdî di Îsot'ê de çapbikin, ezê baxtiyar bibim.

Di xweşiyê de bimînin.

Rasîm Nezan NORVEÇ

Bersîv:

Nezanê hêja!

Tu dibêjî ku "Min temamê hejmarên Îsot'ê xwendî-ye". Lê ez ji te bawer nakim û wê xwendina te jî meqûl nabînim.

Yekî ku hema du hejmar tenê jî Îsot'ê xwendibe: li du van tiştikên nav heye, ew bi xwe tune ye nagere û serê xwe pê naêşîn e.

Lê dîsa jî ji bo te, me bi serokên van muesesan re di telefonê de axaftinek çêkir. Lê çi feyde serokên van muesesan bi xwe jî navnîşana muesesên xwe nizanin.

De tu jî êdî ji nexweşiyê xelas be û di xweşiyê de bimîn e.

ISDT

Merheba Isot!

Ez li Alemanyaya Kurtçî olmiş bûme.
Ez îşîtmîş kirim kî li Swêd multeciyan qovmîş nakin.

Ez ji diya Durmîş û Apê Satilmîş jî mektup almîş kiriye kî ew der pir gozel e.

Hûn ji min re şert û şurtên multeci olmaxê yollamîş bikin, ez pir kêfxweş olmiş dibim. Eger ez gelmiş bikim Swêd, devrîmcî sozî vermîş didim kî ji ÎSOT'ê re jî abone olmiş dibim.

Bijî Kurt û Kurdîstan'
Heqê me, emê soke soke almîş bikin!...

Gokçe Şahînoxlu ALEMANYA

Destbirakê Isot'ê,

Hevalên hunermend, Kurdnasên hêja kovara we Îsot ket destê min.

Miletparêz zanyarê Kurd, Şekroyê Nado Elhedulîlayov etnografekî erhede ye. Di welatê me Hurmîstan'ê de ji malbateka pir mezin e. Nuha 40 pez, 12 qaz û 37 mirîşkên wî bi taybetî hene. Pirtûka wî ya bi navê "Zîqe zîq"ê li temamê Hurmîstan'ê deng daye. Lê çî feyde hê ji çapê derneketiye ku ez yekî ji we re yadîgar bikim.

Bi silavên germî.

Timtîrê Xilxilî Mîratxirov

ÇAÇANIYOV

Endamê Nivîskarên Yekîtiya
Hurmîfroşên Hurmîstanê.

Xwediyê kovara Isot'ê!

Hevalê hêja û giranbûha û berkevtî,
delal û ezîz û xoşewist û berêz û serfiraz û dilnêrm û dilgerm û evîndar û nerm û nazîk û serkewtî.

Ez nizanim ramanên xwe çawa rêz kim.
Ev karê te, yê payebilind û bi qiyamet û rûmet û bi bereket ÎSOT kete destê min. Ji bo me Kurdan xizmeteke bê payan hêja ye...

Bijî heta dinya hebe.

Xwendevanekî Îsotê

ATINA

...anên Erebi,
 ...mîn. Ev yeka han tenê rastiyek
 ...ar: Çîrokê vîza xwe ji xwendevana stend, ji-
 yana xwe di nav gel de dît. Piştî çar salan, Bavê Nazê Ro-
 mana xwe "Çiyayên bi xwînê avdayî" derxist. Ev roman
 bû ciyê şanaziyek mezin ji me re, ne tenê ji ber ku romana
 kurmancî ya yekemîn bû (ji der efrandinên kurdên Sov-
 yet) lê belê ji ber asêlêkirina wê ya tekûz. û her wiha ji ber
 "giringiya wê di hişiyarbûna Kurdan de"(4); ji ber ku
 "dike Kurd çalakî tekoşîna çîneyetî û rêzanî ji bo bidest-
 xistina mafê mirovayetî bike"(5)
 Weşandina vê romanê bi

(Ji pêşgotina pirtûka "Hêsir û Baran")
 Wêşanên Jîna Nû, çapa yekem, Ilon, 1986

Bi xêra vê pêşgotinê me navê romanek kurdî
 bihîst "Çiyayê bi xwînê avdayî". Ji bo ku
 em ji xwendina vê romana dengdayî mehrum
 nemînin, cîh nema em lê geriyan. Me ne li
 Kurdistanê Swêd û ne jî li welatên din vê
 romanê nedît.

Ji ber vê yekê em têde ketine şikê. Gelo
 bingeha vê romana kurdî heye an na?

KU DI GUNDÊ ME DE MÎNÊSKAR
 HEBÛNA WÊ ÇIYAYÊ ME
 BI ŞÎR AVDAYA.

pirs

Mamoste ji şagirtên xwe pirsî:

Kî kare navê hukumeteka herî barbar bêje?

Kesî dengê xwe nekir.

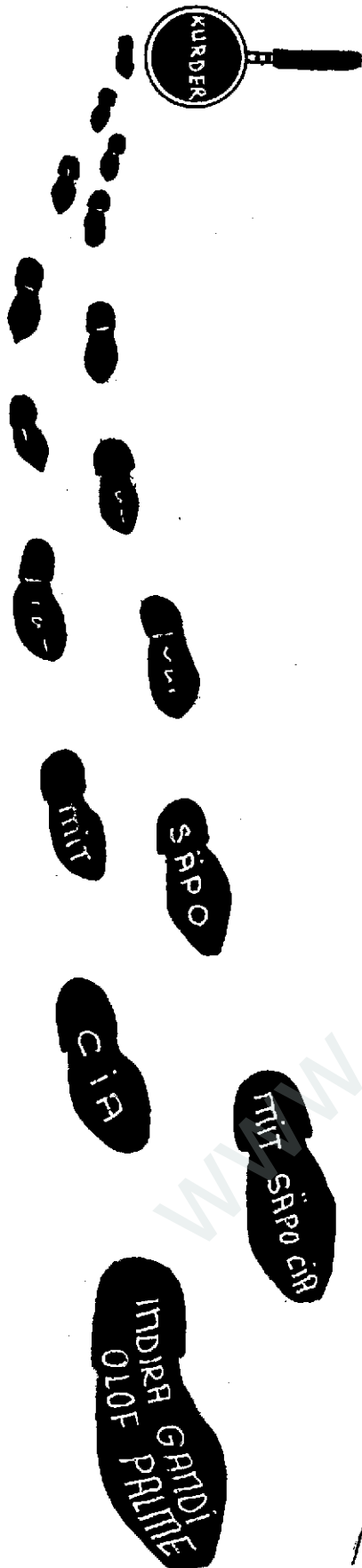
Mamoste dîsa pirsî:

Kî ku bizane ezê wî ji sinif derbaskim.

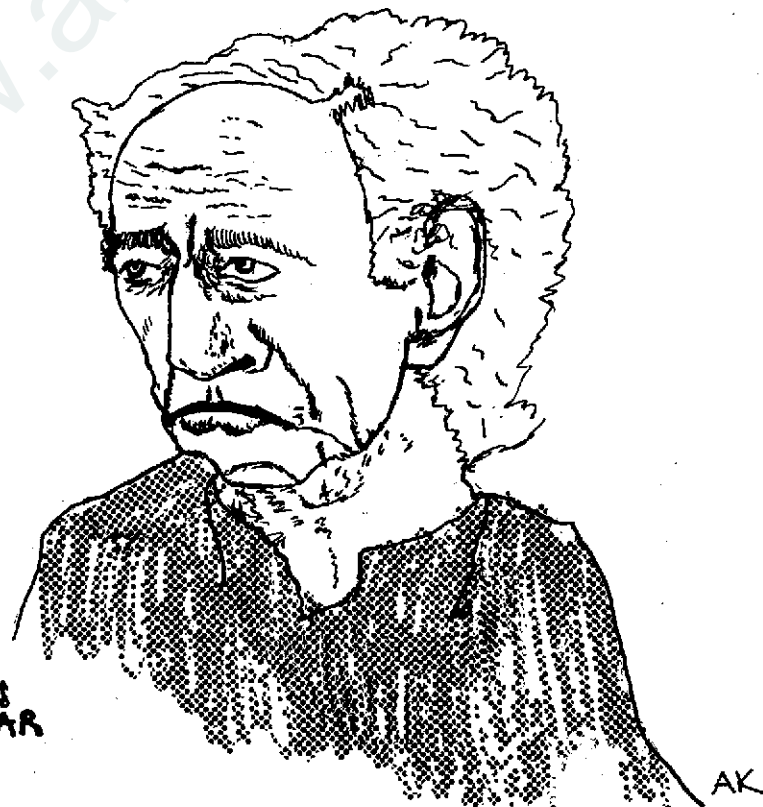
Dîsa kesekî deng ji xwe der-nexist. Mamoste gelekî aciz bû. Dûra Hişko tiliya xwe rakir û got:

Ma em navê tenê bibêjin, wê yên din berxwenekevin?

KOLIKI

HUVUD OCH SPÅR

AK

SERSAL

Kurdên me jî edî roja ji dayikbûna xwe pîroz dikan. Ev tişt heqê wan e jî elheq. Lê belê piraniya wan hê nizanin kengî hatine dinyê, yanî kîjan wextî ji dayîka xwe bûne.

Ji ber vê yekê nuha li Ewropayê lêkolî-nên pir giranbiha li ser vî tiştî amade dibin. De werin em bi hevdu re piçekî li ser van lêkolînan rawestin...

Bi rastî ez jî tarîxa xwe yî hatina dinyê nizanim. Lê min ev problem bi şeklekî gelek erzan halkir. Nuha ez û hevala xwe yî Swêdî vê rojê her sal jî pîroz dikan.

Gerek meriv praktîk be. Min tombalayekek sitend û çûm malê rûniştim. Numera ji navkîsikê tombalayê kişandim. Kîjan numere derketin, min wan numera wek tarîxa xwe yî hatina dinyê qebûl kir. Heta nuha jî, hê min tu xerabiyek jê nedîtiye.

Ê min, bavê min li gunda mamoste bû. Nuha 24 zarok li ser bavê min di nifûsê de qeytkirî ne. Lê bi rastî diya min sê zarok tenê anîne dinyê. Hûnê bêjin "çima?".

Bavê min hersal diçû nifûsê û digot: "Ji min re du (cêwî) zarok çêbûne", wan zarokan li ser xwe qeyt dikir û perê çêbûna zarokan distend. Du sê hefte tere derbas dibûn, bavê min dîsa diçû nifûsê û digot: "Rehme li dê û bavên haziran be, herdu zarokên min jî mirin", û wê demê heqê mirina zarokan distend. Bavê min bi vî awayî îdara xwe dikir.

Nuha ez jî di nifûsê de mirî têm xuyakirin. Lê dîsa jî, piştî ku ez derketim Ewropayê, roja ji dayikbûna xwe pîroz dikim. Lê bi rastî em hersê xuşk û bira jî nizanin kengî hatine dinyê... Ji ber ku bavê min ji xwe re kiribû adet, ku hersal diçû nifûsê mirin û çêbûna zarokan nîşan da, tarîxa çêbûna me jî di nava ên ne rast de hundabûn...

Nayê bîra diya min, ku ez kengî hatime yê. Lê bavê min dibêje ku: "Dema gayê la Hecî Çelebiyê Qurmişlû miribû, tu hayî dinyê". Nuha ez li Swêdê dijîm. Her sê roja ji dayikbûna xwe pîroz di, ez nikarim bikim.

bo ez karibim: gerek ez tarîxa mirina yê mala Hecî Çelebiyê Qurmişlû derxim aydanê!..

esên wê demê jiyane, ku li ser vê buyerê lîkariyekê ji min re bikin, qenciya wan a carî ji bîr nakim.

...Ev rastiye ke, ku ez di sala xela ya mezin de hatime dinyê. Baş tê bîra min wexta ez biçûk bûm, dayîka min serê min datanî ser çoka xwe û ji min re digot: "Lawikê min, te bereket xist mala me, wexta ku tu tinebuyî li gundê me xela hebû. Di wê sala xelayê de, rojekê berdestê serê sibê dema baranek hûr dibariya tu ji min re çêbuyî." Lê tiştê ku ez pê nizanim, di kîjan meh û rojê de ez hatime dinyê. Ez nuha li ser vê yekê lêkolînekê çêdikim.

Li ba me havîna baran nayê. Ez zanim ku ez havîne çênebûme. Zivistanê jî, bi piranî baranek hûr nabare, ma di destikê min de payîz û bihar. Ji ber ku em payîzê debara xwe hildidin û li gora dayîka min digot ku "...te bereket xistiye mala me", ez dibêjim ku ez di payîzê de hatime dinyê. Ev tiştê rast e û va ye li ber çava ye. Îja di payîzê de kîjan meh bû, hê ez nizanim. Lê ezê lêkolîna xwe bidomînim...

demirkrasî

Hevpeyvînek bi Carl Blînd (kor) re
-Carl Blînd, tu ji bo çi Tirkiyê diparêzî?

-Destbirakê minî Regîn got ku "Kî hevalê me ye, dibê Tirkiyê biparêze". Ozal ji Regîn re, Regîn jî ji min re got ku "li Tirkiyê DEMIRKRASÎ heye". Loma ez dibejim li Tirkiyê DEMIRKRASÎ heye û ez diparêzim.

-Baş e, tu dixwazî DEMIRKIRASÎ ya li Tirkiyê heye, li Swêdê jî hebe?

-De wir de here pîsê heram, ma qey em jî **RABRAB** in!...

Yeko : Tu dizanî ji bo çi hemû rêxistinên (43) me Kurdan her wext yekîtî dixwazin û qet tu carî jî nabin yek?

Dido : Na! Ez tiştên wusa qet nizanîm...

Yeko : Ji bo ku ew nizanî wê çawa bibin yek!

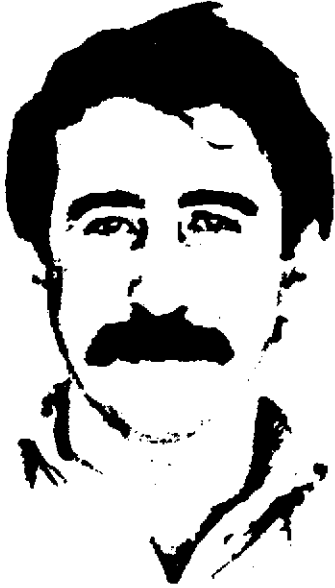

Neko : Kuro ew çi demançe ye di destê te da?

Lêxo : Na! Na! Êdî çare ne ma, gerek ez lêxim!

Neko : Kuro tê li kê xî?

Lêxo : Her kî ku dikare biniwîsîne û çap bike!...

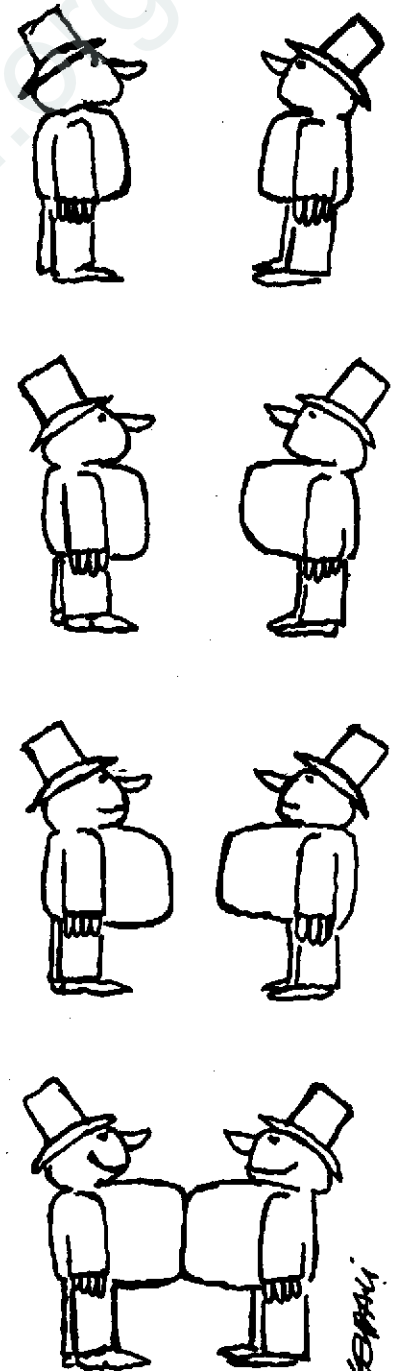
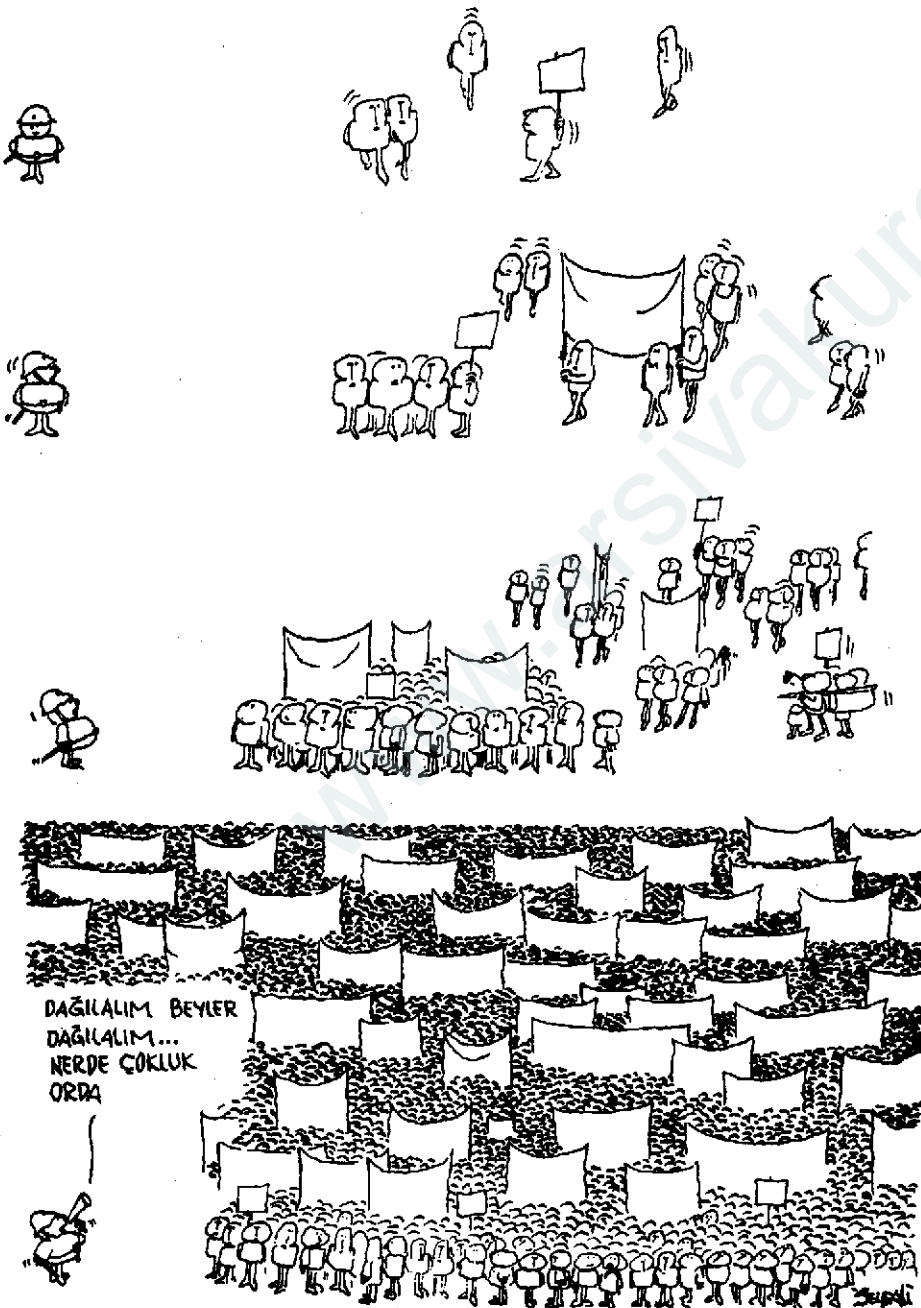

Seydali GÖNEL

Di vê hejmara ISOT'ê de jî, emê karîkaturîstekî li Kurdistana Turkiyê hatiye dinyê pêşkêşî we xwendevana bikin.

SEYDALÎ GÖNEL di 1951'an de li Sîvasê hat dinyê.

Di Komela Karîkaturîstan de xebitiye. Nuha di roj-name Cumhuriyet'ê de dixebite.

ÇALIM ŞEWQÎ

ZAROK

û mamoste

-Ez ji mamostê xwe pir aciz bû me!...

-Çima, berxikê min?

-Çima mima tune!...

-De ka ji bavê xwe re bibêje!

-Mamostê min wexta tê ba me, tim û tim wê bêje: "Haydî çocuklar, kaxizekî derînin bîl-dekî mola bikin". Rojna jî dibêje: "Hûn mola dewam bikin ezê herim ba rektor", lê gava tê ba me jî, ji bîna cixarê-tu kes nikare li balê rûnê...

ÇÎROKANÎ TEYB

Sagor fron Kurdistan an jî Çîrokanî Museccalekan
Nûser : Fersendî Çepikşeqşeqeman

Kaka nûsere Kurdekanman, le sayeyî cotyar û ladêyekaman
û her wa's be îcatbûnî teyb û museccalekan, çîrokî Kurdîman
kopî dekan. Em karekopiyeke bo wilat û milletman zor pêwîst
û xoş e.

Ême wekî krêkaranî ÎSOT zor supasî teyb û museccalekan dekan,
ke nûsere kopîkêşekanman le fikr û mandubûnî ramanî xelas
kirdiwe.

Her weha zor supas bo nûserî kurdman kak Fersendî Çepikşeqşeqeman
ke em çîrokana tescîl kirdiwe we be nawî xo bilawî kirdiwe....

Komeleyî Çîroknûserekanî ÎSOT
Le Derewey Wilat

CONEGE

Serokwezîrê Tirkiyê Ozal û heyeta wî derketibûn teftîşê. Li gundekî Bît-lîsê bi gundiyan re xeber dan, rewşa wan pirsîn û ji heyetê hinekan heta derd û kulên gundiyan li ba xwe nivîsandin. Ji ber vê yekê tirsî gundiyan piçekî şikiya. Gundiyekî camêrî kir Ozal û heyeta wî bir mala xwe.

Di hewşa mêrik de dewarên wî mexel hatibûn. Ozal ji bo xwe bi gundiyan hinekî din jî şêrîntir bike, ji xwediya malê pirsî:

-Ha ev çêleka han, rojê çend lîtir şîr dide?

Xwediya malê got:

-Rojekê erê, rojekê na nêzîka çarpênc tasan dide....

Ozal paşka sutiya xwe xurand, qir-

ka xwe bi belxem avêtinekê paqij kir û bi destê xwe dewarek din îşaret kir û got:

-Lê ew çêleka han çend lîtir şîr dide?

Xwediya malê bi dilekî safî got:

-Begê min ew yekî wek te ye. Em nikarin tu şîrî jê bistînin...

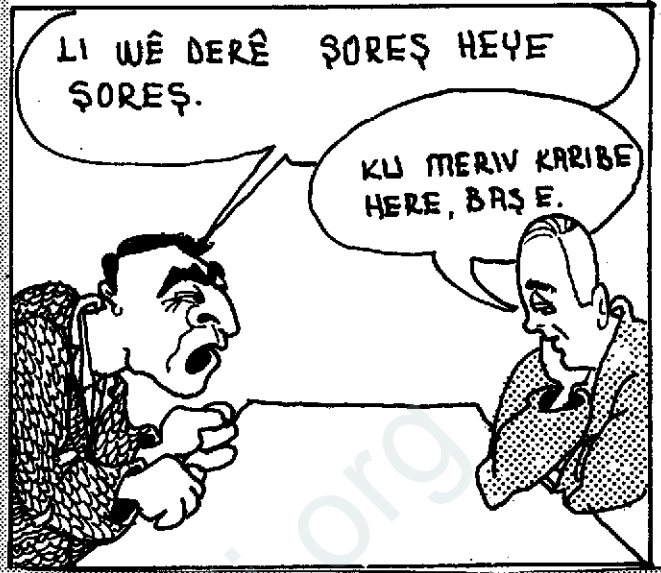
Ozal hêrs bû, çavên xweyî zexelî tewşo-mewşo kir û bi ma'dekî tîrş û tal got:

-Tu çawa xeber didî, ev çi edebsizîye?

Xwediya malê bi tîrs domand:

-Begê min, yanî min xwest ez bêjim ku ew ne çêlek e, conege ye. Yanî ew jî wek te nêr e. Eger di vê de edebsiziyek hebe, min bibaxşîne!..

KOVARA KURDÎ A MIZAHÎ
HUMORISTISK KURDISK TIDNING
JOURNAL HUMORISTIQUE KURDE

ANSVARIG UTGIVARE
OCH REDAKTÖR

: MAMOSTE

ADRESS

: c/o Gezgin, Axbyplan 5, 163 73 SPÅNGA
TEF: 08/760 81 23 POSTGIRO: 496 03 75-6

BUHAYÊ WÊ / PRIS

: 10 Skr, 10 Ff, 3 DM. PRENUMERATION 70 Skr
ISSN: 0283-099X